

TEMAVEILEDNING

Informasjon fra storulykke- virksomheter til nød- og beredskapsetater

Innledende kommentarer om temaveiledningen.....	2
Målgruppe og formål.....	2
Om storulykkeforskriftens krav til informasjon fra virksomheter til nød- og beredskapsetatene.....	3
Hvem skal motta informasjonen.....	3
Hensynet til sikring.....	4
Dominovirksomheter.....	4
Oppdatering av informasjonen.....	4
Informasjon fra virksomheter til nød- og beredskapsetater.....	5

INNLEDENDE KOMMENTARER OM TEMAVEILEDNINGEN

Seveso III-direktivet stiller krav til at alle EU/EØS-land skal ha eksterne beredskapsplaner for virksomheter som er omfattet av direktivet. Den offentlige beredskapen skal være tilpasset mulige storulykker i disse virksomhetene.

Storulykkeforskriften krever at virksomhetene informerer kommunen, offentlige nød- og beredskapssetater og allmennheten om hendelser som kan oppstå, og beredskapsmessige tiltak knyttet til slike hendelser. Det er viktig at berørte offentlige etater bruker informasjonen i sine beredskapsplaner.

Temaveiledningen beskriver hvilken informasjon den enkelte storulykkevirksomhet bør sende til nød- og beredskapssetatene for å ivareta sin informasjonsplikt. Storulykkemyndighetene har, i samarbeid med berørte aktører, utarbeidet et skjema som kan fylles ut og sendes til de aktuelle etatene, se vedlegg 1. Skjemaet er også tilgjengelig i Word-format på www.dsb.no.

Informasjonen fra storulykkevirksomhetene skal legges til grunn når nød- og beredskapssetatene utarbeider planer for hvordan de skal håndtere hendelser med farlige kjemikalier i virksomhetene.

God beredskapsplanlegging og øving av beredskap er avgjørende for håndtering av hendelser i virksomhetene. Storulykkevirksomhetene skal ha en egenberedskap, men det offentlige må også ha en beredskap som kan håndtere slike hendelser. I Norge er det mange aktører i den offentlige beredskapen. Brann- og redning, politi, helse, IUA, Kystverket og kommunen har alle et særskilt ansvar.

Det er frivillig å bruke skjemaet i temaveiledningen. Hensikten med skjemaet er å gi virksomhetene et forslag til hvordan de kan etterleve plikten til å informere nød- og beredskapsmyndighetene.

MÅLGRUPPE OG FORMÅL

Målgruppe for temaveiledningen er i første rekke meldepliktige og sikkerhetsrapportpliktige virksomheter som er underlagt storulykkeforskriften.

Formålet er at nød- og beredskapssetater og kommunen skal motta tilstrekkelig og hensiktsmessig informasjon fra storulykkevirksomhetene. Etatene som har en rolle ved håndtering av uønskede hendelser med farlige kjemikalier, skal bruke denne informasjonen når de utarbeider objektplaner/beredskapsplaner. Utfylt skjema sendes relevante nød- og beredskapssetater og kommunen. For de fleste virksomheter vil dette være tilstrekkelig for å ivareta kravet i storulykkeforskriften § 11 første ledd bokstav b.

Kommunale ROS-analyser, fylkes-ROS og andre kartlegginger som er grunnlag for beredskapsarbeid må omfatte hendelser som kan skje i storulykkevirksomheter. Slike virksomheter kan være alt fra tradisjonell industri, store og kompliserte prosessanlegg, til eksplosivlagre og tankanlegg for olje og gass. Mulige uønskede hendelser vil derfor variere avhengig av type virksomhet. Typiske ulykker er brann, eksplosjon og utslipp av væske eller gasser som kan være miljøfarlige eller giftige. Ulykker i virksomhetene vil også kunne være en følge av eksterne hendelser, for eksempel ved annen risikofylt virksomhet i nærheten eller ved påvirkninger fra hendelser knyttet til naturfare og ekstremvær. Dette stiller krav til at beredskapen er tilpasset den aktuelle risiko ved virksomheten.

Informasjonsdelingen bør legge grunnlag for bedre samarbeid og dialog mellom virksomheter, nødetater og kommunen. Et bedre samarbeid bør også føre til felles øvelser mellom virksomhetene og de offentlige aktørene.

OM STORULYKKEFORSKRIFTENS KRAV TIL INFORMASJON FRA VIRKSOMHETER TIL NØD- OG BEREDSKAPSETATENE

Storulykkevirksomheter i Norge (rundt 330 virksomheter) har plikt til å gi nød- og beredskapsetatene informasjon om sin risiko og om sin interne beredskap for å håndtere risikoen.

Kravene til å gi informasjon er gitt i storulykkeforskriften § 11 første ledd bokstav b. Hele § 11 er gjengitt nedenfor.

§ 11. BEREDSKAPSPLANER

Den ansvarlige for storulykkevirksomheten skal sørge for at:

a) det blir utarbeidet en intern beredskapsplan som beskriver de tiltakene som skal iverksettes for å begrense konsekvensene av hendelser som kan føre til en storulykke,

b) relevante nød- og beredskapsetater og kommunen får tilstrekkelige opplysninger slik at disse kan utarbeide eksterne beredskapsplaner, og at

c) beredskapsplanen tilpasses virksomhetens art, risiko, størrelse og kompleksitet.

Den ansvarlige for ny storulykkevirksomhet skal innfri forpliktelsene beskrevet i første ledd bokstav a og b i rimelig tid, og senest én måned før driften påbegynnes eller det gjøres endringer i type eller mengde farlige kjemikalier.

Beredskapsplanen skal inneholde opplysningene angitt i vedlegg IV. Den interne beredskapsplanen skal utarbeides i samråd med ansatte i virksomheten og annet personell som er relevant i beredskapssammenheng.

Den ansvarlige for virksomheten skal sørge for at beredskapsplanen blir:

a) øvd og testet årlig. Alle elementer i planen skal være øvd og testet i løpet av en periode på tre år, og

b) gjennomgått årlig og oppdatert ved endringer som har betydning for beredskapen, og uansett oppdatert minimum hvert tredje år. Ved gjennomgangen skal det tas hensyn til relevante endringer i virksomheten eller i berørt beredskapsetat, ny teknisk kunnskap og ny kunnskap om tiltak som må treffes i tilfelle av storulykker. Den ansvarlige for virksomheten skal umiddelbart iverksette den interne beredskapsplanen dersom det oppstår en storulykke eller en ukontrollert hendelse som med rimelighet kan forventes å føre til en storulykke.

HVEM SKAL MOTTA INFORMASJONEN

Med nød- og beredskapsetatene menes:

- lokalt brannvesen (kommunalt eller interkommunalt)
- kommunens beredskapsansvarlige
- lokal helsetjeneste (for eksempel sykehus, ambulansetjeneste, kommunelege)
- politi
- sivilforsvarsdistriktet i virksomhetens område
- interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA).

De som mottar informasjonen bør kontakte virksomheten dersom informasjonen ikke er tilstrekkelig.

HENSYNET TIL SIKRING

Det er viktig at virksomheten er bevisst på forhold som kan lette gjennomføringen av straffbare handlinger når de utarbeider og sender informasjonen.

Virksomheten må opplyse om hvilken informasjon som bør unntas offentlighet (for eksempel informasjon om virksomhetens system for overvåking). Noe av informasjonen kan være sensitiv og skjermingsverdig, jf. sikkerhetsloven.

DOMINOVIRKSOMHETER

Storulykkevirksomheter som er identifisert som dominovirksomheter etter storulykeforskriften § 8, skal samarbeide om å informere relevante nød- og beredskapssetater, jf. tredje ledd bokstav c. Dette ivaretas ofte best ved at virksomhetene utarbeider en felles informasjon. Hensikten er å gi nød- og beredskapssetatene tilstrekkelig informasjon slik at også de kan ta nødvendige forholdsregler om mulig dominoeffekt ved hendelser.

Virksomhetene kan eventuelt utarbeide hver sin informasjon til nød- og beredskapssetatene, og utveksle denne seg imellom.

OPPDATERING AV INFORMASJONEN

Informasjonen må være korrekt og relevant, og virksomhetene må rutinemessig gjennomgå informasjonen for å sikre at den er oppdatert. Oppdatert informasjon sendes til nød- og beredskapsaktørene og kommunen ved behov.

Virksomhetenes beredskapsplan skal gjennomgås årlig og oppdateres ved endringer som har betydning for beredskapen. Den skal uansett oppdateres hvert tredje år.

VEDLEGG 1: INFORMASJON FRA VIRKSOMHETER TIL NØD- OG BEREDSKAPSETATER

Informasjon til bruk ved utarbeidelse av objektplaner/beredskapsplaner for de etater som har en rolle ved håndtering av hendelser med farlige kjemikalier.

Skjema i utfylt stand deles med relevante nød- og beredskapssetater og kommunen jf. storulykkeforskriften § 11, første ledd bokstav b, fjerde ledd bokstav b og Vedlegg IV. Skjemaet er også tilgjengelig i Word-format på www.dsb.no.

1. KONTAKTINFORMASJON

Virksomhetens navn:			
Postadresse:			
Besøksadresse (beliggenhet):			
Telefon til virksomhet (sentralbord):			
Virksomhetens vakttelefon (døgnbetjent):			
Kontaktpersoner i en beredskapssituasjon (stilling, navn, telefonnummer):	Stilling	Navn	Telefonnummer

2. GENERELL INFORMASJON

Generell beskrivelse av virksomheten:	
Er virksomheten omfattet av storulykkeforskriften?	Kryss av: ☐ § 6 ☐ § 9 ☐ Nei
Har virksomheten eget industrivern? Hvis ja: Beskriv på hvilket nivå, og hvilke forsterkninger virksomheten har (for eksempel kjemikaliedykker, røykdykker, brannvern, evt. redningsstab, førstehjelp, gassmåling, prøvetaking osv.) Hvis nei: Beskriv kort virksomhetens egenberedskap dersom virksomheten ikke har eget industrivern (personell, materiell, organisering, kompetanse).	Kryss av: ☐ Ja ☐ Nei
Er virksomheten brukere av Nødnett-sambandet?	

3. FARLIGE KJEMIKALIER I VIRKSOMHETEN

Navn	UN-/ CAS-nummer	Spesielle egenskaper som er av betydning for nødetatene

4. RELEVANTE STORULYKKESCENARIOER VED VIRKSOMHETEN

Beskriv identifiserte storulykkescenarioer:	Scenario 1	
	Scenario 2	
	Scenario 3	
	Scenario 4	
	Scenario 5	

5. NÆROMRÅDET OG ALLMENNHEITEN

Beskriv kort nærområdet og behov for informasjon og evakuering ved en eventuell hendelse.	

6. ANNEN VIKTIG INFORMASJON FOR NØDETATENE OG KOMMUNENE

Beskrivelse av virksomhetens system for varsling (hva slags utstyr, metode for varsling, osv.)	
Beskrivelse av virksomhetens system for overvåking (kameraovervåking, bruk av vaktsselskap, fjernstyring av anlegg osv.)	
Adkomstveier for nødetatene (beskrivelse og henvisning til kart, se vedlegg 1)	
Beskriv evt. forhåndsdefinert møteplass for nødetatene (innsatsleder / kommandoplass (ILKO), møte med kjentmann, evt. nøkkelsafe, ref. vedlegg 1).	

Særskilt verneutstyr som må medbringes (for eksempel overtrekksdrakt, kjemikaliedrakt, åndedrettsvern osv.).	
Samarbeid om beredskapstiltak med andre virksomheter (for eksempel RFGA, samarbeid i industripark, nærliggende dominovirksomhet osv.)	
Andre opplysninger som er viktig for nødetatenes planlegging av innsats (for eksempel hvordan vindretning observeres, evt. behov for ex-samband).	

VEDLEGG

1. Kart/ plan over området som viser:	• Hovedadkomst og eventuell alternativ adkomst • Oppmøteplass og eventuelle alternative oppmøteplasser • Bygninger og hovedporter • ILKO (innsatsleder/ kommandoplass) • Områder som evt. kan kreve evakuering • Områder hvor det lagres eller benyttes farlige kjemikalier og områder med andre spesielle farer • Brannvannsutttak • Lokalisering av særskilt viktig beredskapsutstyr som for eksempel skum, lenser • Helikopterlandingsplass • Høyspentlinjer og høyspentanlegg • Annet
2. Bilder av anlegget	Legg for eksempel ved bilder som viser hovedadkomst, områder med spesielle farer.

DOKUMENTSTATUS	Gjennomgås årlig, oppdateres og sendes på nytt hvis endringer
Dato / utfylt av:	
Sist revidert/ utfylt av:	

**Direktoratet for
samfunnsikkerhet
og beredskap**

Rambergveien 9
3115 Tønsberg

Telefon 33 41 25 00

postmottak@dsb.no
www.dsb.no

**ISBN 978-82-7768-501-4 (PDF)
HR 2427
Februar 2020**

 /DSBNorge

 @dsb_no

 dsb_norge

 dsbnorge

